

Brisel, 28. svibnja 2004.

Zaključci Vijeća i predstavnika Vlada zemalja članica okupljenih na Vijeću vezano uz Zajedničke europske principe utvrđivanja i vrednovanja neformalnog i neslužbenog učenja

Vijeće i predstavnici zemalja članica okupljenih u Vijeću, svjesni da:

U kontekstu principa cjeloživotnog učenja, priznavanje i vrednovanje neformalnog i neslužbenog učenja ima za svrhu prepoznati i vrednovati puni spektar znanja i vještina koje posjeduje pojedinac, nevezano uz mjesto ili način stjecanja. Priznavanje i vrednovanje neformalnog i neslužbenog učenja odvija se unutar i izvan formalnog obrazovanja i osposobljavanja, na radnom mjestu i u civilnom društvu.

Priznavanje i vrednovanje ključni su instrumenti u omogućavanju prijenosa i prihvaćanja svih ishoda učenja u različitim okruženjima. Priznavanje bilježi i čini jasnim ishode učenja pojedinca. Ovo ne rezultira formalnim uvjerenjem ili diplomom, već može pružiti osnovu za takvo službeno priznavanje. Vrednovanje se temelji na procjeni ishoda učenja pojedinca i može imati za rezultat uvjerenje ili diplomu¹.

Europsko Vijeće iz Lisabona iz ožujka 2000. prepoznalo je obrazovanje, osposobljavanje i zapošljavanje kao integralni dio ekonomskih i socijalnih politika nužnih za postizanje strateškog cilja da Europa postane svjetski najdinamičnija na znanju utemeljena ekonomija do 2010. godine.

U praćenju Izvješća o konkretnim budućim ciljevima europskog sustava obrazovanja i osposobljavanja (veljača, 2001.), detaljni radni program koji je usvojilo Vijeće (14. lipnja 2002.) pozvalo je na razvijanje načina službenog ovjeravanja iskustava neformalnog i neslužbenog učenja.

Bijela knjiga Komisije pod nazivom "Novi zamah za mlade Europe" (21. studeni 2001.) koja je postavila novi okvir europske suradnje na pitanjima mladih, istaknuvši važnost neformalnog učenja i osposobljavanja.

Rezolucija Vijeća o cjeloživotnom učenju (27. lipnja 2002.) poziva zemlje članice da ohrabre suradnju i učinkovite mjere koje će procijeniti ishode učenja.

"Okvir mjera za cjeloživotni razvoj vještina i kvalifikacija" (14. ožujak 2002.) naglašava da je priznavanje i validacija vještina i kvalifikacija kako i zajednički cilj tako i glavni prioritet za mjere na europskoj razini.

Kopenhaška deklaracija (30. studeni 2002.) i Rezolucija Vijeća (19. prosinca 2002.) o promicanju poboljšane europske suradnje na području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, prepoznali su da se prioritet treba dati razvijanju skupa zajedničkih principa vezanih uz validaciju neformalnog i neslužbenog učenja s ciljem osiguravanja veće usporedivosti pristupa u različitim zemljama i na različitim razinama.

Zajedničko privremeno Izvješće Vijeća i Komisije (26. veljače 2004.) za proljetno Europsko Vijeće

"Obrazovanje i osposobljavanje 2010" naglašava da razvijanje zajedničkih europskih referenci i

¹ Pojam vrednovanja koristi se s vrlo posebnim značenjem u gornjem tekstu, ali u zemljama članicama koristi se različito. Kod nekih, pojam se koristi široko kako bi se obuhvatilo utvrđivanje kao i procjena i potvrđivanje neformalnog i neslužbenog učenja.

principa može korisno potpomoći nacionalne mjere. Iako takvi zajednički principi ne stvaraju obavezu za zemlje članice, oni doprinose razvijanju zajedničkog povjerenja između ključnih sudionika te ohrabrivanju reformi. Zajedničko privremeno Izvješće posebno poziva na razvijanje zajedničkih europskih principa za validaciju neformalnog i neslužbenog učenja.

Prepoznaje da,

su zemlje članice, Komisija, EFTA-EEA zemlje i pristupajuće zemlje te europski socijalni partneri na europskoj razini, prateći Kopenhašku deklaraciju, Rezoluciju Vijeća i radni program o "Budućim ciljevima", napredovale u razvoju zajedničkih europskih principa za priznavanje i validaciju neformalnog i neslužbenog učenja.

Priznavanje i validacija neformalnog i neslužbenog učenja služi potrebama pojedinca koji uči. Oni podupiru socijalnu integraciju, zapošljavanje te razvoj i upotrebu ljudskih resursa civilnom, socijalnom i ekonomskom kontekstu. Također ispunjavaju posebne potrebe onih pojedinaca koji traže integraciju ili reintegraciju u obrazovanje i osposobljavanje, tržište rada i društvo.

Različitost pristupa i praksi priznavanja i validacija postoji i javlja se na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini.

Različitost dionika također je prisutna. Oni su između ostalog, pružatelj i stručni autoriteti u formalnom obrazovanju i osposobljavanju, socijalni partneri na radnim mjestima i nevladine organizacije u civilnom društvu. Dok je priznavanje stvar svih dionika, i pojedinaca, kod određenog broja zemalja članica validacija je samo stvar stručnih vlasti sukladno nacionalnom zakonodavstvu zemlje.

Naglašava da,

su zajednički europski principi nužni za ohrabrivanje i usmjeravanje razvoja visokokvalitetnih, pouzdanih pristupa i sustava priznavanja i validacije neformalnog i neslužbenog učenja.

su oni nužni kako bi se osigurala usporedivost i široko prihvaćanje različitih pristupa i sustava u zemljama članicama. Oni također omogućuju prijenos i prihvaćanje svih ishoda učenja u različitim okruženjima. Posebno uzimajući u obzir potrebe i prava pojedinca.

Zajednički europski principi, koji slijede, upućeni su zemljama članicama, Komisiji i dionici ma uključenim u priznavanje i validaciju neformalnog i neslužbenog učenja. Oni se trebaju primjenjivati na dobrovoljnoj bazi. Oni potpuno poštuju prava, odgovornosti i nadležnosti zemalja članica i dionika. Oni informiraju o razvoju sustava i pristupa priznavanja i validacije i ne propisuju nikakve posebne pristupe i obaveze.

Zajednički europski pristupi odražavaju zajednički rad na europskoj razini u programu praćenja Kopenhaške deklaracije, Rezolucije Vijeća od 19. prosinca 2002., radni program Budućih ciljeva i posebice Zajedničkog privremenog Izvješća "Obrazovanje i osposobljavanje 2010." iz veljače 2004. principi su postavljeni u glavnim područjima.

- Individualne potrebe

Priznavanje i validacija neformalnog i neslužbenog učenja treba, prvenstveno, biti dobrovoljna stvar pojedinca. Treba postojati jednaki pristup i jednako i pošteno postupanje za sve pojedince. Treba se poštivati privatnost i prava pojedinca.

- Obveze dionika

Dionici, bi trebali uspostaviti, sukladno svojim pravima, obavezama i nadležnostima sustave i pristupe za priznavanje i validaciju neformalnog i neslužbenog učenja. Oni trebaju uključivati prikladne mehanizme osiguravanja kvalitete. Dionici trebaju providjeti vodstvo, savjetovanje i informiranje o ovim sustavima i pristupe pojedincima.

- Povjerenje i pouzdanost

Procesi, procedure i kriteriji za priznavanje i validaciju neformalnog i neslužbenog učenja moraju biti poštenu, transparentni i temeljiti se na mehanizmima osiguravanja kvalitete.

- Vjerodostojnost i legitimitet

Sustavi i pristupi za priznavanje i validaciju neformalnog i neslužbenog učenja trebaju poštivati legitimne interese koji osiguravaju uravnoteženo sudjelovanje ključnih dionika.

Proces procjene treba biti nepristran i trebaju biti postavljeni mehanizmi za izbjegavanje sukoba interesa. Također treba osigurati profesionalnu stručnost onih koji vrše procjenu.

POZIVA, VEZANO UZ PRIZNAVANJE I VALIDACIJU NEFORMALNOG I NESLUŽBENOG UČENJA, ZEMLJE ČLANICE I KOMISIJU DA UNUTAR SVOJIH POJEDINI NADLEŽNOSTI

- prošire i promiču upotrebu zajedničkih europskih principa
- ohrabre europske socijalne partnere, u kontekstu socijalnog dijaloga, na korištenje i usvajanje zajedničkih europskih principa za posebne potrebe radnih mjesta.
- ohrabre nevladine organizacije uključene u pružanje cjeloživotnih mogućnosti na korištenje i usvajanje primjene zajedničkih europskih principa
- podupru izmjenu iskustava i zajedničkog učenja, uključujući razvoj europskog popisa priznavanja i validacije neformalnog i neslužbenog učenja
- ojačaju suradnju s međunarodnim organizacijama s ciljem postizanja sinergije na ovom području.
- razviju i podupru usklađene i usporedne putove predstavljanja rezultata priznavanja i validacije neformalnog i neslužbenog učenja na europskoj razini i da razmotre kako postojeći instrumentariji unutar Europass okvira za transparentnost kvalifikacija i vještina može doprinijeti ovome.

- razmotre kako zajednički europski principi mogu poduprijeti postojeći rad na prijenosu i prikupljanju kreditnih bodova, osiguravanju kvalitete i usmjeravanja, i općenito, doprinijeti razvoju europskog okvira za kvalifikacije koji je zatražen u Zajedničkom privremenom Izvješću Komisije i Vijeća iz veljače 2004.
- Podupru razvijanje mehanizama osiguravanja kontrole i posebice, da razmotre kako promicati profesionalni razvoj onih koji vrše procjene, npr. kroz potporne mreže usmjerene na razvijanje i širenje dobre prakse.